

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/54/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120399874
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:6120399874.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobcu: MINIHOTOVOST, SE, so sídlom Česká republika, Břeclav, Náměstí T. G. Masaryka 2392/17, IČO: 043 55 211, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom I., A. XXXX/XA, proti žalovanému: X. M. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. A., Z., W. XXX/X, v spore o zaplatenie 112,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 10Csp/35/2021-96 zo dňa 29.06.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu p o t v r d z u j e .

Žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu žalobcu zamietol, žalovanému vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. Považoval za preukázané, že žalovaný prostredníctvom webovej stránky R.. požiadal o poskytnutie úveru vo výške 100,- Eur. Na základe smlouvy o zápůjčke číslo 512741 zo dňa 13.11.2017 poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 100,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s celkovými nákladmi spojenými s úverom vo výške 14,- Eur do 14 dní od poskytnutia úveru. Žalovaný nespĺnil riadne a včas svoj záväzok, preto sa jeho dlh stal splatným dňom 27.11.2017. V zmysle čl. 18 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru žalobca vyzval žalovaného na úhradu záväzku prostredníctvom upomienok zasielaných formou SMS - správ alebo e-mailom. Žalovanému boli zaslané e-mailom štyri upomienky, za zaslanie ktorých mu vznikla povinnosť uhradiť žalobcovi 12,- Eur. Dňa 03.09.2020 bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie dlhu. Ku dňu podania žaloby neuhradil žalovaný žiadnu platbu. Na základe výzvy súdu žalobca podaním zo dňa 22.06.2022 oznámil, že je subjektom založeným, vzniknutým a registrovaným v právnom prostredí Českej republiky, kde má umiestnené svoje sídlo a vykonáva svoju činnosť. Činnosť vykonáva na základe riadneho povolenia Českej národnej banky, zapísaného v obchodnom registri vo forme poskytovania alebo sprostredkovania spotrebiteľského úveru.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka, čl. 18 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel Ia), čl. 6 ods. 1 a 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 593/2008 z 17.06.2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), § 11 ods. 3, § 20 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 451, § 107 ods. 1 a 2, § 54a, § 879v Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že žalobca v čase poskytnutia peňažných prostriedkov žalovanému bol osobou registrovanou v Českej republike,

preto súd posudzoval medzinárodnoprávne aspekty sporu. Podľa slovenského aj európskeho práva je možné považovať vzťah medzi žalobcom a žalovaným za spotrebiteľský vzťah. V zmysle čl. 18 ods. 2 Nariadenia Brusel Ia súd má právomoc rozhodovať tento spor, nakoľko žalovaný spotrebiteľ má bydlisko v Slovenskej republike. Vo vzťahu k rozhodnému právu súd zistil, že všeobecné podmienky poskytnutia úveru v bode 04 stanovujú, že na úpravu právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným sa majú použiť ustanovenia právneho poriadku Českej republiky. Súd z úradnej povinnosti skúmal, ktoré právo je pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšie a dospel k záveru, že právny vzťah strán sporu by sa mal riadiť právnym poriadkom Slovenskej republiky, a to aj s poukazom na čl. 6 ods. 1 Nariadenia Rím I. Dojednanie o rozhodnom práve sa nachádza len vo všeobecných podmienkach, ktoré boli prílohou zmluvy o úvere, spotrebiteľ preto nemal reálnu možnosť ovplyvniť voľbu rozhodného práva, a preto takéto určenie rozhodného práva nie je možné považovať za voľbu spotrebiteľa podľa čl. 6 ods. 2 Nariadenia Rím I.

3. Proti rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odvolaní vytýkal súdu prvej inštancie, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP). Zdôraznil, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 13.11.2017 zmluvu o úvere č. 512741, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému krátkodobý bezúčelový úver vo výške 100,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom vo výške 14,- Eur. Tento úver bol poskytnutý žalovanému na číslo jeho bankového účtu. Táto skutočnosť vyplýva z listinných dôkazov, ktoré žalobca súdu prvej inštancie predložil. Žalobca nesúhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní dôvodu uplatňovaného nároku. K tvrdeniam týkajúcim sa povolenia na poskytovanie úverov odvolateľ uvádza, že spoločnosť MINIHOTOVOST, SE je zapísaná v zozname subjektov finančného trhu, vedeného Českou národní bankou, ktorý je prístupný na R. v sekcii Seznamy a evidencie/Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů/Základní seznamy/Poskytovatelé a zprostředkovatelé spotřebitelského úvěru/Nebankovní poskytovatelé spotřebitelského úvěru a tiež aj v obchodním rejstříku dostupnom na R.. Spoločnosť MINIHOTOVOST, SE je v zmysle uvedeného oprávnená poskytovať úvery na základe licencie České národní banky podľa zák. č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Aby si odvolací súd urobil jasný názor vo výklade práva EÚ obrátil sa prípadne na Súdny dvor EÚ s návrhom v rámci konania o prejudiciálnej otázke, inak poruší právo žalobcu na spravodlivý proces. Poskytovanie spotrebiteľských úverov je v EÚ plne harmonizované Smernicou. Platí rovnako na území Českej republiky ako aj na území Slovenskej republiky. Z tohto hľadiska plne postačí oprávnenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov Českej národnej banky pre subjekt sídliači na území Českej republiky, ktorý navyše nemá na území Slovenskej republiky ani podnik ani organizačnú zložku. Poukázal na § 1, § 2 zákona č. 483/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 v spojení s ust. § 367 ods. 2 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až 358 CSP) bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP a rozsudok prvoinštančného súdu ako správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. V odvolaní žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci je naplnený chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, ku ktorej dochádza vtedy keď súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo keď zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery, k čomu ale v preskúmvanej veci nedošlo.

7. Súd prvej inštancie vec po právnej stránke posúdil podľa čl. 18 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomocí a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel Ia). Ďalej podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 593/2008 z 17.6.2008 a rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), ale aj podľa právnych noriem Slovenskej republiky, konkrétne § 20 ods. 1 č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 11 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, §

451, § 107 ods. 1,2, § 54a a § 879v Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku náležite vysporiadal s otázkou povahy právneho vzťahu strán, konkrétne, že zmluva uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, keď súd z úradnej povinnosti skúmal, ktoré právo je pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšie a dospel k záveru, že právny vzťah strán sporu by sa mal riadiť právnym poriadkom Slovenskej republiky, a to s poukazom na čl. 6 ods. 1 Nariadenia Rím I. Zároveň súd prvej inštancie poukázal aj na to, že dojednanie o rozhodnom práve sa nachádza len vo všeobecných podmienkach, ktoré boli prílohou zmluvy o úvere a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť ovplyvniť voľbu rozhodného práva, a preto takéto určenie rozhodného práva nie je možné považovať za voľbu spotrebiteľa podľa čl. 6 ods. 2 Nariadenia Rím I.

8. Súd prvej inštancie správne vychádzal z ust. § 20 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, podľa ktorého veriteľ je oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, a to v závislosti od udeleného povolenia v tomto rozsahu:

- a) bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20a alebo
- b) v obmedzenom rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20b.

9. Podľa § 11 ods. 3 uvedeného zákona, ak osoba v zmluve o spotrebiteľskom úvere označená ako veriteľ neoprávnené poskytne spotrebiteľský úver bez povolenia podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere je neplatná. Ak vznikne spotrebiteľovi povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie, osoba v neplatnej spotrebiteľskej zmluve označená ako veriteľ je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, ak by neexistoval dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ak sa nedohodnú inak; tým nie je dotknuté právo spotrebiteľa vrátiť poskytnuté finančné plnenie naraz.

10. Správne súd prvej inštancie v zmysle § 185 ods. 2 CSP a § 295 CSP vykonal dôkazovou lustráciou vo verejne prístupnom registri Národnej banky Slovenska a zistil, že žalobca nemal v čase poskytovania peňažných prostriedkov žalovanému udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek na území SR. Žalobca preukázateľne poskytoval spotrebiteľské úvery sústavne a za účelom dosiahnutia zisku. Preto s poukazom na § 11 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch je preto zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným neplatná. Poskytnutie peňažných prostriedkov žalobcom žalovanému preto nie je ako správne uvádza súd prvej inštancie z právneho hľadiska úverom ani pôžičkou, ale plnením z neplatného právneho úkonu a takéto plnenie má povahu bezdôvodného obohatenia.

11. Podľa § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa § 107 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

13. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ust. § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

14. Podľa § 879v Občianskeho zákonníka konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

15. Preskúmaním spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol odvolateľ, nebolo sporné, že žalobca žalovanému poskytol peňažné prostriedky 13.11.2017. Subjektívna premlčacia lehota žalobcu na uplatnenie bezdôvodného obohatenia tak uplynula najneskôr 13.11.2019 a od tohto dátumu je možné

považovať pohľadávku žalobcu voči žalovanému za premlčanú. Keďže konanie začalo dňa 09.10.2020, súd naň správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, keď konštatoval, že pohľadávka žalobcu je už premlčaná. Takúto pohľadávku nemožno potom v zmysle ust. § 54a Občianskeho zákonníka vymáhať, preto správne súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

16. Na záver odvolací súd považuje za nevyhnutné ešte zdôrazniť, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu ako dodávateľom a spotrebiteľom je zmluvou spotrebiteľskou a s poukazom na čl. 6 ods. 1 písm. a), b) a ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 593/2008 (Rím I) sa táto spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, keď voľba iného rozhodného práva nemôže zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktoré poskytujú ustanovenia krajiny jeho obvyklého pobytu, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou. Niet pochyb, že takýmto ustanovením je aj § 11, § 24b zák. č. 129/2010 Z.z., ktorý sa uplatňuje aj na tzv. iných veriteľov, postavenie ktorého subjektu mal vzhľadom na povahu úveru žalobca (§ 2 písm. c) zák. č. 129/2010 Z.z.). Uvedené ustanovenia obsahujú kogentný zákaz poskytovania úverov, pôžičiek spotrebiteľom veriteľmi v rámci ich podnikania bez povolenia alebo nad rozsah povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že spoločnosť žalobcu takýmto povolením nedisponuje, teda akékoľvek uzatváranie zmlúv so spotrebiteľmi na území SR znamenalo konanie v rozpore so zákonom a na základe toho založené záväzkové vzťahy sú neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanoveniami zák. č. 129/2010 Z.z.

17. Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne okolnosti, ktoré by spochybnili vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto bol tento v celom rozsahu potvrdený v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP, tak i v závislom výroku o trovách konania.

18. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

19. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. V odvolacom konaní mal plný procesný úspech žalovaný, a preto by mu v súlade s citovaným zákonným ustanovením vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný. Nakoľko však podľa obsahu spisu žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a ich vynaloženie nemožno ani rozumne predpokladať, odvolací súd rozhodol o trovách konania tak, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

21. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)